



‘Onontbeerlijk in de geschiedschrijving over de Eerste Wereldoorlog.’ – Stefan Hertmans

‘Verreweg de meest aangrijpende studie die ik ooit las over het lot van de soldaten van ’14-’18.’ – **Diederik van Vleuten**, theatermaker *Buiten schot*

---

‘Het beste Nederlandse boek over de Eerste Wereldoorlog.’ – **De Groene Amsterdammer**

---

‘Bijzonder blij dat dit standaardwerk over ‘lijden en sterven’ in de Eerste Wereldoorlog van Leo van Bergen heruitgegeven is.’  
– **Peter Vandermeersch**, hoofdredacteur NRC Handelsblad

---

‘Een mijlpaal in de medische geschiedschrijving van de Grote Oorlog.’  
– **Medical History, Cambridge University Press**

---

‘Een werkelijk mooi en magnifiek boek. Kortom, koop het, lees het en vertel het aan iedereen.’ – **Western Front Association**

---

‘*Dulce et decorum est pro patria mori*’, schreef de Engelse dichter Wilfred Owen met een cynische verwijzing naar de Romeinse auteur Horatius – zacht en eervol is het om voor het vaderland te sterven. Medisch historicus dr. Leo van Bergen zet in zijn magistrale studie uiteen waarom tijdens de Eerste Wereldoorlog sterven voor het vaderland allesbehalve zacht en eervol was.

In ’14-’18 werden voor het eerst op grote schaal machinegeweren, tanks, gas, vliegtuigen en vlammenwerpers ingezet. Deze geïndustrialiseerde oorlogvoering eiste verschrikkelijke lichamelijke offers en psychisch lijden bij de soldaten. Tijdens de bloedige loopgravenoorlog sloegen bovendien ziekten en epidemieën dodelijk toe. Elke haast ondraaglijke ooggetuigenis in dit beklijvende oorlogsfresco confronteert de lezer met de waanzinnige werkelijkheid van loopgraaf en slagveld.



**Leo van Bergen** won in 2009 de prestigieuze Dr. J.A. Verdoorn-prijs voor ‘zijn uitmuntend wetenschappelijk werk op het gebied van oorlog en geneeskunde’. Zijn standaardwerk, in het Engels verschenen als *Before My Helpless Sight*, is in een geheel herziene uitgave eindelijk opnieuw verkrijgbaar. – [www.leovanbergen.nl](http://www.leovanbergen.nl)

**Manteau** [www.manteau.be](http://www.manteau.be)